

GLOBAL ENVIRONMENT FACILITY
INVESTING IN OUR PLANET

SEMINAR DE COORDONARE

a activităților în cadrul proiectului UNEP/GEF "Republica Moldova:
pregătirea celui de al doilea raport biennial actualizat în conformitate cu prevederile
Convenției-cadru a Națiunilor Unite cu privire la schimbările climatice"

***Activități realizate privind identificarea necesităților
financiare, tehnice și de capacitate, inclusiv suportul necesar
pentru realizarea acestora***

Ion Comendant
Coordonatorul grupului de lucru "Atenuarea
emisiilor de GES și mecanisme de MRV",
Institutul de Energetică al AȘM, d.ș.t.

Chișinău, 25 noiembrie 2016

Sumarul prezentării

- ✓ Necesități de fortificare a capacităților in domeniul atenuării emisiilor de GES
- ✓ Necesități financiare și accesul la resursele financiare in contextul dezvoltării cu emisii reduse
- ✓ Transferul de tehnologii și accesul la acestea în vederea atenuării schimbărilor climatice

Necesități de fortificare a capacităților în domeniul atenuării emisiilor de GES

- **Capacitatea în domeniul atenuării emisiilor de GES trebuie de înțeles ca o abilitate a persoanelor, grupurilor care-i reprezintă, a organizațiilor și instituțiilor respective de a rezolva problemele asociate cu combaterea schimbărilor climatice, această activitate fiind examinată ca parte integrantă a unei serii de eforturi spre o dezvoltare durabilă**
- **Necesitățile de capacități spre atenuarea emisiilor de GES sunt relevante și cerute a fi disponibile în patru dimensiuni:**
  - în a efectua studii și cercetări climatice și evaluări;
  - în formularea de strategii și politici climatice;
  - în implementarea de strategii și politici climatice;
  - în negocierea aspectelor climatice la nivel internațional, în principal pentru atragerea fondurilor

Să le examinăm fiecare în parte

Necesități de fortificare a capacităților in domeniul atenuării emisiilor de GES

➤ **Capacitatea de a efectua studii și cercetări climatice și evaluări**

RM dispune de o rețea largă de instituții de cercetare în diferite domenii, fără a avea, însă, structuri strict orientate spre studii aferente atenuării emisiilor de GES. Aceasta se justifică prin faptul că țara nu se distinge prin sectoare cu importante emisii de GES, iar cadrul legal existent până în prezent nu a stabilit atenuarea emisiilor de GES ca o prioritate de prim rang a țării. Totodată, instituțiile respective continue să dețină structuri de cercetare adiacente schimbărilor climatice, precum și personal destul de calificat în domeniile respective, fapt ce permit acestora să efectueze studii aferente schimbărilor climatice, inclusiv elaborarea Rapoartelor Naționale de Inventariere, Rapoartelor Bienale Actualizate, și Comunicările Naționale ale Republicii Moldova către CONUSC.

Este adevărat, însă, că nu tot același lucru poate fi spus și despre modelele de calcul disponibile și cele aplicate, precum și despre capacitatea informațională accesibilă pentru acestea. În sectorul energie cu succes sunt utilizate modelele de calcul WASP și IMPACT din pachetul de modele ENPEP. Au fost însușite și modelele de calcul MARCAL și LEAP. Însă aplicarea lor se ciocnește cu lipsa de date de intrare, iar pregătirea lor independentă de către experți cere importante resurse de timp și financiare. Cu alte cuvinte, sistemul național de statistică este departe de a satisface cerințele pentru efectuarea unor studii de evaluare a rezervelor de eficiență energetică și de dezvoltare a unor cereri de energie în baza abordării „de jos în sus”.

La momentul actual RM se bucură de asistența din partea USAID și UNDP în vederea identificării restructurărilor cerute a fi întreprinse în sistemul statistic al țării, astfel ca el să corespundă celui aplicat în UE. Adică, ne putem aștepta la un sistem statistic adecvat exigențelor efectuării de studii și cercetări aferente atenuării emisiilor de GES, într-un termen nu mai scurt de 5-7 ani.

Necesități de fortificare a capacităților in domeniul atenuării emisiilor de GES

➤ Capacitatea de formulare de strategii și politici climatice

Unicul document oficial aprobat în RM, care stabilește obiective concrete în domeniul protecției mediului, inclusiv în ceea ce privește reducerea emisiilor de GES este Strategia de mediu pentru anii 2014-2023 și Planul de acțiuni pentru implementarea acesteia. Obiectivele aferente atenuării schimbărilor climatice sunt preluate din proiectul Strategii de Dezvoltare cu Emisii Reduse (SDER) a Republicii Moldova până în anul 2030 dezvoltat cu suportul financiar din partea Biroului Regional pentru Europa și Comunitatea Statelor Independente (RBEC Bratislava) al PNUD și Oficiul de țară PNUD Moldova. Ulterior, în acest proces au fost implicați numeroși consultanți naționali, care au contribuit cu importante modificări la aceasta.

Trebuie să constatăm că o gamă largă de strategii sectoriale dezvoltate până acum au avut puțin impact asupra țării, inclusiv asupra atenuării de GES. Motivul fundamental care determină o atare stare de lucruri, constă în lipsa de studii de fundamentare a obiectivelor formulate în aceste documente de politici. Adică, obiectivele stabilite sunt mai degrabă niște doleanțe, întrucât nu au în spate justificări financiare și organizatorice, privind impacturile sociale, tehnico-economice, capacitatea de a investi, etc. În mare parte, consultanții naționali (respectiv, instituțiile naționale de profil) au capacitatea să efectueze asemenea studii. Problema constă, însă, în capacitatea de a formula aceste studii și compilarea lor într-un document strategic credibil. Aici asistența donatorilor este mult binevenită. O atare asistență ar urma să se finalizeze cu un proiect de document de politici, care ar specifica într-un mod pragmatic necesitatea unor asemenea studii și modalitatea de finanțare a acestora.

Necesități de fortificare a capacităților in domeniul atenuării emisiilor de GES

➤ Capacitatea de implementare a strategiilor și politicilor climatice

Scoaterea în evidență a priorităților de dezvoltare cu emisii reduse în agenda politică a țării poate fi realizată prin intermediul unui organ consultativ la nivel înalt, pe deplin capabil să abordeze aspectele intersectoriale de răspuns la provocările combinate privind schimbările climatice și dezvoltarea economică verde. Un astfel de organ îl reprezintă „Comisia Națională pentru implementarea și realizarea prevederilor Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite pentru Schimbarea Climei, precum și a mecanismelor și prevederilor Protocolului de la Kyoto” (Comisia Națională), creată prin Hotărârea Guvernului Nr. 1574 din 26.12.2003.

Sarcinile tehnice legate de implementarea acțiunilor potențiale, sprijinite de donatori și celor creditabile în sectoarele energie, industrial, clădiri și transport urmează a fi atribuite Agenției pentru Eficiența Energetică (AEE) de pe lângă Ministerul Economiei; aspectele de atenuare în sectorul agricol - Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA); aspectele de atenuare în sectorul forestier - Agenției „Moldsilva” a Ministerului Mediului (MM); iar cele ce țin de sectoarele deșeuri și industrial (sectorul frigorific și de condiționare) – unor oficii ale Ministerului Mediului (Oficiul Prevenirea Poluării Mediului, respectiv Oficiul Ozon).

Necesități de fortificare a capacităților în domeniul atenuării emisiilor de GES

➤ Capacitatea de negociere a aspectelor climatice la nivel internațional

Capacitatea de negociere a fondurilor pentru reducerea emisiilor de GES în RM este limitată, ba chiar aflată la faza incipientă de consolidare. Drept urmare, se cer eforturi însemnate în vederea depășirii acestei constrângeri.

Se așteaptă, că capacitățile respective să fie mult dezvoltate în cadrul Proiectului „Programul de fortificare a capacităților în domeniul dezvoltării cu emisii reduse”, implementat de către UNDP în 25 de țări de pe mapamond cu suportul financiar al Uniunii Europene, Guvernelor Australiei și Republicii Federative Germania, care se află deja în proces de finalizare în RM, către finele anului 2016. Obiectivele proiectului sunt orientate spre consolidarea capacităților naționale, astfel ca să fie posibilă:

- (1) instituționalizarea sistemului național de inventariere a emisiilor de gaze cu efect de seră;
- (2) formularea activităților de atenuare adecvate la nivel național (NAMA) și Strategiei de dezvoltare cu emisii reduse (SDER);
- (3) stabilirea sistemelor naționale MRV orientate spre susținerea implementării și dezvoltării NAMA și SDER.

Necesități financiare și accesul la resursele financiare în contextul dezvoltării cu emisii reduse

- Pentru atingerea obiectivelor Strategiei de Dezvoltare cu Emisii Reduse sunt necesare mijloace financiare în volumul și termenii, după cum urmează (miliarde dolari SUA):

Obiectivul	Total perioada 2016-2030		2016-2020	Total perioada 2021-2030	
	cu import energie electrică	fără import energie electrică		cu import energie electrică	fără import energie electrică
Necondiționat	3,741	4,627	1,328	2,413	3,299
Condiționat	4,901	5,106	2,651	2,250	2,455
TOTAL condiționat față de Scenariul Liniei de Bază	8,642	9,733	3,979	4,663	5,754

Transferul de tehnologii și accesul la acestea în vederea atenuării schimbărilor climatice

---

- **IPCC identifică trei dimensiuni majore necesare pentru a asigura eficiența transferului de tehnologii:**
  - consolidarea capacităților
  - un mediu de afaceri favorabil
  - mecanisme de transfer tehnologic

Să le examinăm fiecare în parte

Transferul de tehnologii și accesul la acestea în vederea atenuării schimbărilor climatice

---

➤ Consolidarea capacităților spre obținerea transferului tehnologic

Până în prezent în RM au fost întreprinse mai multe acțiuni spre consolidarea capacităților de inovare și transfer tehnologic, cele orientate strict spre reducerea emisiilor de GES fiind simțite doar în ultimul deceniu:

- În anul 2004 a fost creată Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic (AITT), aflată în subordonarea AȘM. Este o organizație specializată și orientată pentru coordonarea, stimularea și implementarea mecanismelor activității de inovare și transfer tehnologic. În anul 2014, AITT a finanțat 3 proiecte de transfer tehnologic în domeniul eficienței energetice și valorificării resurselor regenerabile de energie:
  - ”Implementarea tehnologiei inovative de fondare a plantațiilor energetice și valorificarea biomasei pentru modificarea Grădinii Botanice”, instituția executoare - Grădina Botanică (Institut) al AȘM.
  - ”Proiectarea și construirea unei fabrici inovaționale de producere a biogazului”, instituția executoare - ”MolFarmGrup” S.R.L.
  - ”Elaborarea și implementarea uscătoriei în bază de pelete pentru fructe și legume”, instituția executoare - Universitatea Tehnică a Moldovei.
- AITT a creat 3 parcuri științifico-tehnologice și 73 incubatoare de inovare

Transferul de tehnologii și accesul la acestea în vederea atenuării schimbărilor climatice

---

➤ Consolidarea capacităților spre obținerea transferului tehnologic

- În RM activează Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM). Prin intermediul ODIMM este derulat Programul de Co-finanțare a Proiectelor de Eficiență Energetică, pentru susținerea financiară a IMM încadrate în activitățile de eficiența energetică. Programul își propune să contribuie la co-finanțarea proiectelor de eficiența energetică, în proporție de 60-70% din suma proiectului aprobat spre finanțare, dar care nu va depăși suma de 10.000 EUR.
- În țară ia amploare crearea de parcuri industriale. În perioada 2010-2014 șapte întreprinderi au obținut titlul de parcuri industriale pe baza Hotărârilor de Guvern, inclusiv "Parcul industrial „Bioenergagro”, creat în comuna Țarigrad, raionul Drochia, în scopul valorificării primei investiții private de producere a biogazului de către întreprinderea "Bioenergagro" SRL.
- Începând cu anul 2011, RM a devenit partener al Enterprise Europe Network (EEN), prin crearea unui consorțiu între Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic și Organizația pentru Dezvoltarea Întreprinderilor Mici și Mijlocii. Acești parteneri și-au propus fondarea unui centru care să ofere o gamă largă de servicii pentru mediul de afaceri în vederea accesului la piața europeană și implementării unor tehnologii inovatoare în activitatea operațională

Transferul de tehnologii și accesul la acestea în vederea atenuării schimbărilor climatice

---

➤ Consolidarea capacităților spre obținerea transferului tehnologic

- Recunoscând aportul structurilor susmenționate la consolidarea capacităților țării spre transferul de tehnologii, totuși, contribuția lor spre promovarea acelor tehnologii care duc la atenuarea emisiilor de GES este efectiv modestă . Un impact mult mai însemnat orientat în direcția transferului de tehnologii prietenoase mediului a fost înregistrat în urma înființării Agenției pentru Eficiență Energetică (AEE) în anul 2010 și a Fondului de Eficiență Energetică (FEE) în anul 2012.
- RM participă în Fondul Parteneriatului Europei de Est pentru Eficiență Energetică și Mediu (E5P). E5P este un fond cu mai mulți donatori, ce a fost inițiat în anul 2009 pentru a promova investițiile în eficiența energetică în țările est-europene.
- La consolidarea capacităților contribuie, de asemenea, în mod însemnat liniile de credit ale BERD: MoSEFF și MoREFF , Programul bilateral UE – RM pentru perioada 2011-2016, respectiv Pachetul energetic lansat de Banca Mondială .
- Experiența acumulată în domeniul transferului de tehnologii în RM a demonstrat că, promovarea lui se ciocnește de două impedimente de fond: (a) lipsa capacității beneficiarilor de a înainta proiecte fezabile spre implementare și (b) lipsa capacității financiare a acestora de a realiza proiectele respective cu forțele proprii. Din acest motiv, se cere și în continuare suportul extern

Transferul de tehnologii și accesul la acestea în vederea atenuării schimbărilor climatice

---

➤ Mediu de afaceri favorabil

- Conform Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova 2020”, mediul de afaceri este caracterizat prin costuri financiare nejustificate, care depășesc esențial nivelul celor din țările dezvoltate, nemotivând concurența loială orientată pe productivitate și inovații.
- În clasamentul internațional privind “facilitatea desfășurării afacerilor”, elaborat de Banca Mondială, pentru 2014 RM s-a poziționat pe locul 78 din 189 de țări, totuși îmbunătățind semnificativ rezultatele din anii precedenți – fiind pe locul 35 din cele 50 de țări care au înregistrat cele mai bune rezultate în reducerea diferenței față de primele clasate.
- În cadrul clasamentului competitivității globale, RM a urcat, de asemenea, câteva poziții, situându-se pe locul 82 din 144 de țări, fiind depășită de țări precum Ucraina (76), Georgia (69), România (59), Federația Rusă (53). Cel mai bine țara noastră stă la disponibilitatea tehnologică, mediul macroeconomic și eficiența forței de muncă. **Principalele probleme cu care se confruntă RM sunt: corupția, instabilitatea politică, birocrăția guvernamentală ineficientă și instabilitatea guvernamentală**, stând prost și la capitolul: inovații, dimensiunea pieței și gradul de dezvoltare a mediului de afaceri.
- Un alt indicator de referință pe plan internațional este Indicele Libertății Economice, elaborat de către „The Heritage Foundation” și „The Wall Street Journal”. Acest indicator evaluează gradul de intervenție a statului în activitatea economică. În anul 2014, RM a fost poziționată doar pe locul 110 din 178 de țări, fapt ce o califică drept o țară cu o economie preponderent ne-liberă (mostly unfree).

Transferul de tehnologii și accesul la acestea în vederea atenuării schimbărilor climatice

---

➤ Mecanisme pentru transferul tehnologic

- Conform raportului IPCC „Aspectele metodologice și tehnologice în transferul de tehnologie”, mecanismele pentru transferul de tehnologii cuprind:
  - sistemul național de inovare
  - asistența oficială de dezvoltare
  - GEF (Fondul Global de Mediu)
  - băncile pentru dezvoltare multilaterală
  - mecanismele Protocolul de la Kyoto, etc.

Să le examinăm fiecare în parte

Transferul de tehnologii și accesul la acestea în vederea atenuării schimbărilor climatice

---

➤ Mecanisme pentru transferul tehnologic

■ Sistemul național de inovare

- Sistemul de cercetare și inovare din țară este unul centralizat, puterea de decizie și instrumentele de administrare a cercetării fiind concentrate în AȘM. Începând cu anul 2008 finanțarea sectorului de cercetare-dezvoltare s-a micșorat continuu, de la 0.63% din PIB în 2008 până la 0.39% din PIB în 2014
- Sistemul de inovare al RM include instituții de cercetare, Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic (AITT), Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuala (AGEPI), parcurile științifico-tehnice ("Academica", "INAGRO"), 7 incubatoare inovaționale, universități, Organizația pentru dezvoltarea IMM-urilor (ODIMM), sistem aflat totuși la o etapă incipientă de dezvoltare, lipsit de elemente esențiale ale unui sistem inovațional modern.
- Capacitatea inovațională a firmelor din RM este joasă, iar legăturile dintre firmele inovative, în special IMM-uri, practic lipsesc. Din această cauză, impactul inovațional asupra economiei naționale este mic, iar RM înregistrează un nivel foarte jos a personalului angajat în producere cu intensitate tehnologică înaltă, aceasta persistând și la capitolul exporturi. În anul 2014 au fost finanțate 17 proiecte de transfer tehnologic cu un volum total de 19.96 milioane lei (circa 1.1 milioane Euro), dintre care 8.62 milioane lei din bugetul de stat și 11.35 milioane lei din cofinanțare

Transferul de tehnologii și accesul la acestea în vederea atenuării schimbărilor climatice

---

➤ Mecanisme pentru transferul tehnologic

■ Asistența Oficială de Dezvoltare

- RM a consolidat încercările sale de a se reorienta de la asistența de supraviețuire la dezvoltarea sustenabilă. În acest sens, Parlamentul țării a aprobat Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova 2020”, actualizată în 2014, având la temelie un studiu diagnostic al constrângerilor de dezvoltare economică. Cea mai mare constrângere în calea implementării Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova 2020” a rămas lipsa estimării costurilor pentru măsurile propuse, ceea ce îngreunează evaluarea resurselor necesare pentru implementarea acestora.
- RM nu are experiență în elaborarea unor documente de planificare strategică pe termen lung sau a resurselor necesare pentru a asigura, că activitățile vor fi efectiv implementate, în timp ce contextul politic instabil și lipsa resurselor financiare lasă Guvernul într-o poziție mai vulnerabilă și îl face în continuare mai dependent de prioritățile de moment ale donatorilor. La acest din urmă capitol, către 1 iunie 2015 angajamentele donatorilor către RM a constituit circa 4.315 miliarde Euro, debursările totale înregistrând 2.432 miliarde Euro pentru total 1761 proiecte . În ce privește resursele financiare în contextul dezvoltării cu emisii reduse, RM s-a bucurat de susținerea venită din partea: GEF, Băncii Mondiale, BERD, UE, etc.

Transferul de tehnologii și accesul la acestea în vederea atenuării schimbărilor climatice

---

➤ Mecanisme pentru transferul tehnologic

■ Fondul Global de Mediu (GEF- Global Environment Facility)

- Din momentul aderării RM la GEF și aplicării la granturi către acest fond, țara a obținut un suport financiar nerambursabil în valoare de circa 36.6 milioane \$ SUA, precum și 74.7 milioane \$ SUA în formă de cofinanțare pentru 22 proiecte, inclusiv opt proiecte aferente domeniului „combaterea schimbărilor climatice”, inclusiv elaborarea Comunicărilor Naționale. La ultima fază operațională de completare a solicitărilor de finanțare din partea GEF (GEF-6), Republica Moldova a primit o ofertă de elaborare și realizare de proiecte pentru o sumă de 1.5 milioane \$ SUA în domeniul protecția biodiversității, 2.0 milioane \$ SUA în domeniul combaterii schimbărilor climatice și circa 5.49 milioane \$ SUA în domeniul combaterii degradării solurilor.
- De asemenea, Republica Moldova s-a alăturat Programului de Granturi Mici (în engl.: Small Grants Programme - SGP) promovat de Fondul Global de Mediu. Lansat în 1992, SGP al GEF a început în RM la finele anului 2012. Până către iulie 2015, GEF SGP a finanțat 11 proiecte în RM, ce totalizează peste 500 mii dolari SUA. GEF SGP sprijină activitățile ce contribuie la obținerea unor beneficii globale de mediu în domeniile conservării biodiversității, schimbărilor climatice, gestionării durabile a terenurilor și al poluanților organici persistenți, cu implicarea comunităților locale și cu generarea unor efecte pozitive pentru acestea. Valoarea maximă a unui grant acordat este 50 mii dolari SUA. Proiectul trebuie să ofere o cofinanțare de cel puțin 50% din valoarea totală a proiectului.

Transferul de tehnologii și accesul la acestea în vederea atenuării schimbărilor climatice

---

➤ Mecanisme pentru transferul tehnologic

■ Băncile pentru dezvoltare multilaterală

Banca Mondială (WB)

- Din 1992 și până în 2014, Banca Mondială a acordat RM peste 1 miliard dolari SUA pentru derularea a 49 de proiecte. Actuala Strategie de Parteneriat cu RM a Grupului Băncii Mondiale include angajamente financiare în valoare totală de 570 milioane dolari SUA pentru anii fiscali 2014-2017. Strategia va acorda asistență RM pe trei piloni principali, inclusiv „Promovarea unei Moldove verzi, curate și rezistente” prin: (i) consolidarea adaptării și rezistenței la schimbările climatice; (ii) ameliorarea managementului resurselor naturale și (iii) sporirea eficienței și securității energetice .

Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (ERBD)

- Asistența acordată RM la situația din luna august 2014 cuprinde: în total 106 proiecte cu o valoare de 886.5 milioane Euro, din care suma brută a debursărilor - 477.1 milioane Euro și portofoliul în sectorul privat - 36%. Prin deschiderea liniilor de credite MoSEFF și MoREFF, ERBD continuă să contribuie la creșterea eficienței energetice în economie, cu impacturi importante la reducerea emisiilor de GES .

Transferul de tehnologii și accesul la acestea în vederea atenuării schimbărilor climatice

---

➤ Mecanisme pentru transferul tehnologic

▪ Băncile pentru dezvoltare multilaterală

Programul Națiunilor Unite pentru Mediu (UNEP)

- UNEP continuă să contribuie însemnat la atenuarea emisiilor de GES și adaptarea la schimbările climatice. Dintre cele mai recente și relevante proiectele finanțate de UNEP în RM în ultima perioadă se numără Proiectul „Evaluarea necesităților tehnologice ale Republicii Moldova în domeniul schimbărilor climatice (componenta de atenuare și adaptare)” (120 mii dolari SUA).

Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (UNDP)

- UNDP este la fel destul de activ în promovarea activităților de atenuare a emisiilor de GES. Printre proiectele relevante finanțate de UNDP în RM în ultima perioadă se numără: Proiectul „Programul de fortificare a capacităților în domeniul dezvoltării cu emisii reduse” (642 mii dolari SUA).

Uniunea Europeană

- În perioada anilor 2011-2014 UE și PNUD au implementat proiectul ”Energie și Biomasă în Moldova”. UE a acordat 14 milioane Euro, iar PNUD Moldova 560 mii Euro. Proiectul „Energie și Biomasă în Moldova” a fost extins pentru perioada 2015-2017, având un buget de 9.41 milioane Euro.

Transferul de tehnologii și accesul la acestea în vederea atenuării schimbărilor climatice

---

➤ Mecanisme pentru transferul tehnologic

▪ Băncile pentru dezvoltare multilaterală

Acorduri bilaterale

- Printre multe alte acorduri bilaterale vom menționa cel al Guvernului Japoniei care a acordat un grant de 14 milioane dolari SUA pentru fabricarea a 25 sisteme de încălzire pe bază de biomasă, care vor fi instalate în 25 de școli și grădinițe din țară.

MDN al Protocolului de la Kyoto

- Până la momentul de față au fost înregistrate 11 solicitări de lansare a proiectelor MDN, dintre care au fost aprobate 8 din ele. Reducerea de emisii anuale așteptată de pe urma acestor proiecte este de 1, 56 milioane tone CO₂

Vă mulțumesc pentru Atenție !

Date de contact:

Ion COMENDANT, D.ș.t.

Tel/Fax: +373 22 232 247

GSM: +373 69 217 004

E-mail: icomendant@gmail.com